Statsforvalteren i Rogaland

Vår dato: 10.06.2021
Vår ref: 2021/6324
Deres dato:
Deres ref:

NORCE NORWEGIAN RESEARCH CENTRE AS AVD STAVANGER
Postboks 8046
4068 STAVANGER
Att. Åge Molversmyr

Kontakt saksbehandler
Endre Grüner Ofstad, 51568896

Dispensasjon fra verneforskrift, Grudevatn naturreservat

NORCE og NIVA gis med vilkår dispensasjon fra verneforskriften for Grudevatn naturreservat å ferdes med motorisert båt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Det er knyttet følgende vilkår til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder til og med september 2021.
- Feltarbeider skal gjøre seg kjent med verneformålet, og opptre hensynsfullt for å unngå forstyrrelse av dyreliv og skade/ødeleggelse av vegetasjon. Dette innebærer *lav fart og forutsigbar atferd*, samt vann-/landsetting av båt skal skje skånsomt med omsyn til vegetasjon som er viktig for fuglenes livsmiljø og rødlistede naturtyper.
- Ferdsel på vann skal minimaliseres til det nødvendige.
- Utstyr nylig brukt i andre vassdrag må, grunnet smittefare, desinfiseres grundig før bruk.

Dispensasjonen gjelder for verneforskriftene i omsøkt lokalitetene. Tiltakshaver er selv ansvarlig for avklaring av privatrettslige forhold med tanke på bruk av båt m.m.

Bakgrunn
NORCE v/ Åge Molversmyr søker om dispensasjon for verneforskriften i Grudevatn naturreservat. Undersøkelsen gjøres med NIVA v/ Marthe T.S. Jenssen. De skal samle vannprøver for å vurdere den økologiske tilstanden i Grudevatn. De skal ferdes i første halvdel av august, og bruke en liten gummibåt med årer.

De trenger å oppsøke de viktigste bestandene av vannplanter som vokser langs land (og litt ut) rundt vannet. Undersøkelsen består i å undersøke hvilke arter som finnes (forekomst og dekningsgrad). Dette gjøres ved å observere bunnær plantevekst med vannkikkert (og evt. ta opp noen prøver av dette), og dels ved å observere flytebladsplanter. Noen få individer kan også måtte tas med tilbake til laboratoriet for artsbestemmelse.

Hjemmelsgrunnlag
Grudevatn naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon etter lov om naturvern den 19.6.1970[1]. Ifølge verneforskriften er verneformålet (Kap. 3) «*Formålet med fredningen er å bevare en spesiell naturtype, særlig av hensyn til det rike fuglelivet i området.*». Kap. 4-a og 4-c stadfester at «*a) Fugler og fuglenes reir og egg er fredet mot forstyrrelse, skade eller ødeleggelse av enhver art.*», og at «*c) Vegetasjon fredet* (...)». Videre sier § 4-h «*Ferdsel i området er forbudt for andre enn grunneierne unntatt i forbindelse med slik virksomhet som er tillatt i medhold av punktene c), d), f) og g) foran, i politi- og ambulanseøymed, eller forvaltning og oppsyn med området. Departementet kan, dersom det viser seg nødvendig av hensyn til fuglelivet, fastsette nærmere bestemmelser om ferdselen. Når Vasshusvatnet er islagt, er ferdsel tillatt på dette vatnet og i dets umiddelbare nærhet.*»

Omsøkt tiltak krever dispensasjon fra verneforskriften for å kunne gjennomføres.

Omsøkte tiltak faller ikke under verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsregler (Kap. IV-f). Søknaden må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven. Naturmangfoldloven (nml) § 48 gjelder framfor den generelle dispensasjonsregelen i verneforskriften. I nml § 48 om dispensasjon fra vernevedtak står det at «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».* Begge vilkårene etter første alternativ (leddsetning) må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon.

Fylkesmannens vurdering
Alle beslutninger i offentlig forvaltning må ta utgangspunkt i nml §§ 8-12 (jfr. nml § 7).

§ 8 (*kunnskapsgrunnlaget)*
Grudevatn er kartlagt som 'svært viktig' rik kulturlandskapsjø[2], med en 'moderat' økologisk tilstand[3]. Grudevatn har svært mange rødlistede og truede arter som bruker området til hekking, trekk og fødesøk, jf. Artskart.no.

Gitt tiltakets plassering, tidspunkt og omfang vurderes det til å ha en liten effekt på den økologiske tilstanden og artsforekomstene.

§ 9 (*føre-var-prinsippet*)
Jamfør det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget og den samlede belastningen (§ 10) så kommer ikke § 9 til anvendelse her.

§ 10 *(økosystemtilnærming og samlet belasting)*
Under forutsetning av at tiltakshaver følger vilkårene i denne dispensasjonen, vil tiltaket ha minimal virkning på formålet med verneområdet. Belastningen vil være liten i skala da det er en liten båt, gitt vilkårene vil ferdselsforstyrrelsene også reduseres. Det er forbud mot ferdsel på vannet, slik at tiltaket vil øke ferdselen på vannet, noe som setter strenge krav til hvordan ferdselen skal foregå. Gitt at det er snakk om en kort periode utenfor fuglenes hekke- og trekktid så ansees den samlede belastningen for å være ikke nevneverdig. Ferdselen vil ha en begrenset effekt på verneverdier og vil med de gitte vilkårene ikke stride mot vernevedtakets formål, og kan derfor gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

---

[1] https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/1974-07-26-5
[2] https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00009188
[3] https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/028-19867-L

Tiltaket vil bidra til kunnskapsgrunnlaget for økologisk tilstand, noe som er viktig i videre forvaltning av verneområdet og ferskvannsøkosystemene i området.

§ 11 *(kostnadene ved forringing av miljø skal bæres av tiltakshaver)*
Søker er fullt og helt ansvarlig for alle kostnader med omsøkte arbeid. Videre er søker ansvarlige for at arbeidet blir gjennomført i samsvar med vilkårene i denne dispensasjonen.

§ 12 *(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)*
Gitt de omsøkte tiltakene og vilkårene kommer ikke § 12 til anvendelse.

Klagerett

Dette vedtaket kan i samsvar med forvaltningsloven §§ 28 og 29 påklages av part eller annen med rettslig klageinteresse i saken. Fristen for å klage er tre uker fra mottak av dette brevet. En eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, (postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim), men sendes om Statsforvalteren i Rogaland, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Per Kristian Austbø
Ass. miljøvernsjef

Endre Grüner Ofstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn - Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM